

Formulář hodnocení bakalářské práce

Autor práce: Kateřina Kůtková

Název práce: Kompenzační povaha nevědomí, dopad absence duchovního rozměru na jednotlivce a společnost podle díla C. G. Junga

Posuzuje: Th.Dr. Jan Rokyta Ph.D.

(Označte tučně)

Vedoucí Th.Dr. Jan Rokyta Ph.D.	Oponent Mgr. Lucie Valentinová, Ph.D.
--	--

1. Formální a jazyková stránka: Celkem 45 b

I. Formální práce se zdroji¹: Celkem 15 b

a) Kvalita odkazování: Formální správnost a konzistence poznámkového aparátu, správnost a vhodnost umístění odkazů v hlavním textu.

Max bodů: 10	Přiděleno bodů: 7
--------------	-------------------

b) Formální správnost seznamu pramenů a literatury, jeho konzistence s literaturou v práci citovanou (nic nechybí ani nepřebývá).

Max bodů: 5	Přiděleno bodů: 3
-------------	-------------------

Slovní zdůvodnění

Práce z formálního hlediska vykazuje některé nedostatky ohledně nakládání s citacemi.

II. Jazyková a kompoziční stránka práce: Celkem 20 b

a) Dodržení náležitostí akademického jazyka; stylistická stránka práce; vhodnost a výstižnost používaných formulací: 10 b

Max. bodů: 10	Přiděleno bodů: 8
---------------	-------------------

b) Kompoziční stránka: Soudržnost, plynulost a sledovatelnost textu na úrovni vět, odstavců i větších celků².

¹ Je-li hodnocení této sekce 0 bodů (typicky, když práce vykazuje zřejmé rysy plagiátorství), hodnotí se celá práce jako nevyhovující).

² Toto hodnocení se může promítnout i do dalších hodnotících kritérií, zejména 2.1.b (Obsahová konzistence práce).

Max. bodů: 10

Přiděleno bodů: 9

Slovní zdůvodnění

Jazyk práce splňuje akademický úzus. Práce je kompozičně přehledná. V některých ohledech zájem autorky o Jungovo dílo převažuje nad nutnou neutralitou jazyka.
--

III. Formální úprava: Celkem 10 b

a) Větná skladba a gramatika (vč. Diakritiky a interpunkce).

Max. bodů: 5

Přiděleno bodů: 4
----

b) Úprava (členění textu na odstavce, konzistence jednotlivých úrovní nadpisů, zarovnání textu, kvalita a přehlednost tabulek, grafů a dalších příloh, vyskytují-li se): 5 b

Max bodů: 5

Přiděleno bodů: 5

Slovní zdůvodnění

Po formální stránce jsou splněna všechna kritéria kladená na bakalářskou práci. V některých ohledech obsahuje jazykové nedostatky, avšak nejsou závažné. Práce je přehledná a čtivá.
--

2. Odborná obsahová stránka: Celkem 55 b

I. Obsahová kvalita použitých zdrojů: Celkem 15 b

a) Relevance a úplnost zdrojů³.

Max. bodů: 10

Přiděleno bodů: 8
----

b) Přesnost doslovných citací a výstižnost parafrází.

Max. bodů: 5

Přiděleno bodů: 3

Slovní zdůvodnění

---

³ Toto hodnocení se může promítnout i do dalších hodnotících kritérií, zejména 2.II.a (Odborná orientace v tématu).

Autorka se snažila pojmut spektrum Jungova díla, a to včetně odkazů na korespondenci. Problémem je práce se sekundárními zdroji.

II. Naplnění zadání a cílů práce: Celkem 20 b

a) Naplnění zadání práce (sledování vytyčeného tématu, správné rozložení tématu do konkrétních výzkumných cílů a otázek).

Max. bodů: 10

Přiděleno bodů: 10

b) Obsahová konzistence práce (Logická vazba mezi úvodem a závěrem, obsahová vazba mezi kapitolami a dílčími kroky argumentace, validita argumentačních postupů).

Max. bodů: 10

Přiděleno bodů: 9

Slovní zdůvodnění

Autorka se neodchýlila od zadání práce, dodržela vytyčené téma. Úvod koresponduje se závěrem.

II. Výzkumná úroveň práce: Celkem 20 b

a) Odborná orientace v tématu (Prokázaná hloubka znalostí a přehledu ve zkoumaném tématu po stránce faktografie i chápání souvislostí).

Max. bodů: 15

Přiděleno bodů: 12

b) Formulace vlastních závěrů (schopnost předložit relevantní závěry nad rámec kompilace tvrzení převzatých z literatury⁴).

Max. bodů: 5

Přiděleno bodů: 4

Slovní zdůvodnění

Autorka práce se zabývá problémem dopadu absence duchovního rozměru v Jungově chápání na psychickou kvalitu života jednotlivce i společnosti. Vychází přitom z Jungova pohledu na individuální lidskou psychiku a její propojenost s psychikou kolektivní.

⁴ Nevyžadují se nutně originální závěry, které ještě nikdy nikdo nepředložil. Předmětem hodnocení je schopnost samostatné analýzy a syntézy načerpaných znalostí.

Nepohybuje se však v rovině úvah o substanciální povaze religiozity u Junga. Autorka potom programově vynechává „pozdější život Carla Gustava Junga“ a nevěnuje se problému přisvojení si Jungových myšlenek hnutím New Age a moderní ezoterikou, popřípadě pojetí Junga jako mystika. V tomto ohledu se jedná o pozitivní přístup k Jungovi, který potom ukazuje i jeho možný dopad, a tím může být skepticismus.

Z tohoto hlediska vhodně volí i primární literaturu, neboť poskytuje průřez Jungovým dílem. Začleněna jsou i jeho stanoviska zastávaná v osobních životě, například v jeho korespondenci. Tady správně nezapomíná na rozsáhlost a různorodost Jungových styků.

Autorka zastává stanovisko, že Jung správně odhadl povahu nevědomí lidské psychiky na úrovni jak osobní, tak kolektivní. Tento svůj postoj na začátku práce deklaruje. Autorka však s Jungovým myšlením pracuje, v některých ohledech nad rámec pouhé parafráze. Práce je členěna právě s ohledem na povahu Jungova myšlení, rozhodující jsou kapitoly o nevědomí a stínu, a to z osobního i kolektivního hlediska.

V historickém úvodu autorka vykládá kontext Jungova pojetí psychologie, a to s ohledem na rozdíl oproti Freudovi, následovně řadí Jungovo uvažování do psychologie jeho doby, avšak samotná práce správně pojímá Junga nadčasově.

Důležitá je ovšem i kapitola Jung a dobová situace, kde autorka zmiňuje i chápání těla. Autorka jej uvádí až do moderní doby: *„Podle Junga ve společnosti často dochází k disproporcí v orientaci k tělu a duši. Například ve středověku bylo tělo oproti duši považované za méněcennou součást člověka, za něco nečistého a hříšného. Jako jakékoliv jiné potlačení se i tohle dříve či později neobejde bez určité kompenzace na nevědomé úrovni.“* Jedna ze stěžejních částí práce je potom věnována Jungově eseji Wotan, jako reflexi absence religiozity v moderní době. Při zpětném pohledu jako vedoucí práce jsem zde měl paní kolegyni navést i směrem k reflexi těla v masových hnutích 20. století, jimž se Jung v eseji Wotan věnuje.

Jako první je věnována pozornost problému nevědomí, a to v osobní i kolektivní rovině. Ponejprve v kontextu vzniku psychologie, autorka upozorňuje, že současné použití termínu „nevědomí“ je samozřejmě odlišné, například od Freuda. Zdůraznění kolektivního nevědomí jako u Junga neustále pracujícího a měnícího se, vyjadřujícího se v obrazech a symbolech, byť mají svoji vlastní genezi, je správné. Jenom na okraj je možná cynická poznámka o vynořování se nejrůznějších obrazů/stereotypů spjatých se společenskou nenávistí, které se po mnoha letech v dějinách opětovně vynoří a budou funkční, mobilizující a motivační.

Stěžejní je kapitola o kolektivním stínu, která má svůj střed v interpretaci eseje Wotan a její úvod tvoří kapitola o sekularizaci. Zde je důležité, že autorka nepojala sekularizaci pouze jako společenský, ekonomický a institucionální proces. V intenci A. Giddense mluví především o rozměru důvěry a její ztráty v moderním světě. Ohledně komunismu, fašismu a nacionálního socialismu autorka poukazuje na Jungův popis fenoménu „Ergriffenheit“ – stavu zachvácení či posednutí. Tady je jenom na místě paralelní poznámka o indukovaném bludu a kolektivní paranoi. Tato kapitola by si ale zasloužila ještě další vyústění, a to do paralelního pojetí sekulárního náboženství. Zde by bylo zajímavé pro příští práci paní kolegyně porovnat K. Löwitha, E. Voegelina, novodobě potom například práce Hanse Maiera, a to i jako editora.

V závěru autorka správně dovodila, že: „*pro Junga nebude platit ani teorie sekularizace v klasickém smyslu.*“ Autorčina charakteristika Junga, který je autorem na pomezí, a to mnohdy i využitým a zneužitým, je podle mne trefná: „*Vezmeme-li v potaz dějinný kontext, ve kterém Jung působil, nepřekvapí nás, že ho tehdy akademická obec nikdy zcela nepřijala. Dnes tomu však není výrazně lépe a stále mu je vytýkána určitá neverifikovatelnost jeho teorií, přílišná abstrakce pocházející samozřejmě z jeho přístupu k duchovnu. Je nasnadě se domnívat, že vzbuzoval určitý odpor, i kvůli jeho velmi střízlivému, ale zároveň skeptickému pohledu na vývoj člověka ovlivněného modernitou... Jung si však uvědomuje, že vždy v člověku bude neoddělitelně existovat stinná stránka a vždy na jeho život budou působit nevědomé aspekty jeho i kolektivní psyché, ať je pokrok jakýkoli...*“ Autorka poukazuje na meze pozitivní interpretace Junga, a tou bude jeho skepticismus.

V kreativní rovině potom zůstane samozřejmě Jung jako terapeut. Zde je nutné jenom doplnit poznámku. Zděděný materiál uchovaný v kolektivním nevědomí, který však nemusí mít archetypální původ jako mytologické obrazy, ale může být do kolektivního nevědomí integrován historickým opakováním má také svůj dopad. Terapeutický rozměr tak potom nabývají mytologické příběhy, například o hrdinech.

V případě, že paní kolegyně bude pokračovat v práci o Jungovi i v dalším stupni studia, což by bylo dobré, doporučuji jej potom zasadit i do dalšího myšlenkového kontextu, reflektujícího 20. století.

Zvláštní kategorie, za níž lze získat doplňující body nad rámec základní škály:

Přínos a perspektivnost práce: max. 10 b

Práce formuluje originální vědecké závěry, které se od bakalářské práce běžně neočekávají, a které jsou využitelné v dalším bádání.

Max. bodů: 10	Přiděleno bodů:
---------------	-----------------

Slovní zdůvodnění

Otázka k obhajobě

Jakým způsobem by se podle Vaší interpretace Junga reprodukovaly jednotlivé obrazy a symboly ve společnosti „v níž vládne Wotan“?

Bodová škála:

Výslednou navrženou známku zvýrazněte tučně.

A 100–95

B 94–82

C 81–67

D 66–56

E 55–50

F 49-0

Datum 31. 7. 2024

Podpis hodnotitele Jan Rokyta